

לכבוד
שר הבריאות

כב' השר,

בעניין:

ד"ר בעז לב,

המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות

באמצעות עו"ד יהונתן ברג

לשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי

משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

- נ ג ד -

ד"ר רפאל מור, ת.ז.

באמצעות עו"ד חדוה לוי

הנקבל

הנדון : דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) למקודת הרופאים (נוסח חדש)

התשל"ז - 1976, השלמה

בהתאם להחלטת כב' הנשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי בירושלים, הוחזר הדיון
לועדה לצורך בחינה עובדתית של הסוגיה הבאה ;

במסגרת ההליך בפני הועדה, הסכימו ב"כ הצדדים כי בעת הרלוונטית לארוע נשוא הדו"ח,
ערכו בתי החולים בארץ "כדבר שבשגרה ובריש גלוי", הסכמים להעברת חולים אליהם תמורת
תשלום, בנסיבות אלה, הוסכם על דעת ב"כ הקובל, כי תושת על הנקבל סנקציה של נזיפה
בלבד.

הדיון הוחזר לצורך שמיעת ראיות בסוגיה עובדתית זו, אשר לא נבחנה למעשה ע"י הועדה,
ובחינת התקיימותה הלכה למעשה.

יצוין, כי בפתח הדיון חזרה ב"כ הקובל ובקשה לאמץ את ההמלצה שניתנה בהסכמה. ב"כ הנקבל, חזרה וטענה כי התביעה עצמה הייתה מודעת לקיומו של "נוהג" ובשל כך לא הובאו בעניין ראיות בעבר.

מטעם הנקבל הובא לדיון ד"ר פז, רופא במחלקה לניתוחי חזה ולב, בבית החולים איכילוב. ד"ר פז העיד כי בעת הרלוונטית הגיש תלונה למשטרה בנושא של תשלומים לקרדיולוגים ולפיכך הינו בקיא בפרטים שהיו באותה עת בפרט באשקלון. העד הסביר כי היה מודע לכך שהחולים מופנים אל המחלקה לניתוח ובתמורה המחלקה מעבירה כסף לקרן המחקרים של אותו רופא. הדברים היו ידועים וגלויים. ד"ר פז הגיש בעניין תלונה למשטרה, אשר החליטה בסופו של יום שלא להעמיד לדין את מנהל המחלקה. עם זאת, נמצא כי הנוהג אינו תקין והוא חופסק. לדברי העד, במסגרת חקירת המשטרה הסתבר שהדברים חזרו על עצמם בבתי חולים נוספים, דוגמת בית החולים הלל יפה, ובית חולים רוטשילד, ונמשכו לאורך זמן. (עמ' 5 לפרוטוקול).

התרשמנו כי עדותו של ד"ר פז הייתה אמינה וקוהרנטית לכל אורכה, הוא התייחס בכנות להשלכות התופעה ולקוד האתי אשר לשיטתו צריך להנחות רופא בנסיבות בהן נדרשת העברתו של חולה;

"באינטואיציה הבסיסית שלי המטרה בסך הכל הייתה טובה, כלומר אני נהניתי מהדבר הזה, גם את זה אני צריך לציין. יש יותר חולים, יש יותר ניתוחים, יש יותר עבודה. וכולט הייט במרכאות אמורים להיות מרוצים. יש עם זה בעיה אתית, ואנחנו יודעים שבמקצועות אחרים זה לא קיים. ואני חושב שזה מה שיצר אולי את הבלבול אצל כולם, לא רק אצל פרופ' מור...." (עמ' 6, 7 לפרוטוקול)

ראיה נוספת שבקשה להגיש ב"כ הקובל היא מכתב מיום 9.10.10, שנכתב ע"י מר ויין, לפיו שימש בין השנים 1988-2007 מנהל עסקים של המרכז הרפואי מדיקל סנטר בהרצליה, במהלך תקופה זו נהוג היה שרופאים אשר הפנו מטופלים לניתוח במרכז זה, היו מקבלים "דמי יעוץ".

מר ויין לא הגיע לדיון. לא ניתן היה לשמוע מפיו הסבר ממצה על הדברים שנכתבו, אשר על פניהם מעוררים סימני שאלה לא מעטים. לפיכך, אנו סבורים כי אין מקום להתייחס כלל למכתב זה.

בנוסף, הוצגו בפני הועדה עתירה לבג"צ (בג"צ 7536/06), אשר חוגשה ע"י העד ד"ר פז, ותשובתה של המדינה לעתירה זו.

בין היתר התייחסה העתירה לסוגיה שבפנינו, אשר כונתה "פרשת הקרדיולוגים" (סעיפים 167-177).

במסגרת תשובת המדינה, קיימת התייחסות מפורשת לסוגיה שבפנינו, ובשל חשיבות הדברים נביא אותם כלשונם –

” 8. פרשת הקרדיולוגים – העותרים טוענים כי המשיב 9 הפעיל שיטה לפיה בתמורה להפניית חולים על ידי קרדיולוגים מבתי חולים שונים אל מחלקתו של המשיב 9 לצורך ביצוע ניתוחים, הועברו תשלומים מהמשיבה 6 לקרן המחקרים של אותם בתי חולים מהם הופנו החולים.

פרשת הקרדיולוגים נבחנה בזמנו על ידי המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), מר שי ניצן. במסגרת הבחינה הסתבר כי קיים קושי ממשי בניהול הליך משמעותי נגד מנהלי המחלקות ומנהלי בתי החולים המעורבים בפרשה. הקושי בא לידי ביטוי בשני היבטים; האחד ראייתי, באשר אין ראיות אשר שללו לחלוטין את גרסת המעורבים כי העברת התשלום בין בתי החולים נועדה לפיצוי על העברת החולים מבית חולים בפריפריה לבית חולים איכילוב. ההיבט השני הוא העדר הנחיות ברורות לרופאים, האוסרות על העברת כספים בין בתי החולים בשל הפגית חולים, כמו כן באותה עת לא היה ברור המותר והאסור לגבי שמוש בכספי קרנות המחקרים. בנסיבות אלה הוחלט בזמנו כי אין מקום לנקוט בהליך משמעותי כנגד המעורבים.....”

(החדגשה לא במקור).

מהאמור לעיל, עולות שתי מסקנות שאנו סבורים כי יש בהן כדי להשליך על העניין שבפנינו.

האחת, העברת חולים בין בתי החולים תמורת תשלום הייתה אכן באותה עת בגדר תופעה. השניה, מבחינה כללית של הסוגיה עלה כי אין מקום להעמיד לדין משמעותי את המעורבים הן בשל קושי ראייתי “לצבוע” את התשלום ומטרתו המדויקת, והן בשל העמימות ששרתה בקשר למותר ואסור ביחס לשמוש בכספי קרנות המחקרים.

במילים אחרות, על אף שמבחינה נורמטיבית ניתן היה לצפות כי העברת חולים תתבצע על פי שקול דעת רפואי-מקצועי בלבד וללא תשלום, בפועל לא אלה היו פני הדברים. יותר מכך, לכאורה, צפיה נורמטיבית זו לא הייתה ברורה כלל.

קשה ואף לא הוגן להתעלם ממסקנות אלה בהקשר שלפנינו.

אמנם לא ניתן להקל ראש במשמעותה השלילית של התופעה, בניצול הציני של מצוקת הזקוק לטיפול רפואי, וודאי בתחום בו מדובר – ניתוחי לב חזה, ולפיכך ההשוואה למקצועות אחרים לשיטתנו, איננה מן העניין. הנסיבות הן שונות וחכללים שונים בהתאם. ועם זאת, כאמור לא ניתן להתעלם מהתמונה הראייתית שהובאה בפנינו, לרבות ואולי בעיקר מתשובת המדינה לעתירה.

בנוסף, במקרה שלפנינו, פועלת לזכותו של הנקבל העובדה שהודה בעובדות הקובלנה, ולמעשה לא נוהלו כלל הליכים ראייתיים ביחס לעובדות נשוא הארוע.

לנוכח האמור, אנו ממליצים לקבל את הסכמת הצדדים, ולהטיל על הנקבל עונש של נזיפה.

בעטף, במקרה שלפנינו, פרעלת לזכויות של הנקבל העבודה שהורה בעבודות הקובלנה, ולמעשה
לא נוהלו כלל הליכים ראויים ביחס לעבודות נשוא הארוע.

לענכ האמור, אנו ממלצים לקבל את הקצבת הצדדים, ולהטיל על הנקבל עונש של נזיפה.

1/11/12
לרא"ל, י. א. 3A

ד"ר יעקב אסף
מוסחה לרפואה פנימית
מוסחה לרפואה דחופה
פ. 34204

א. א.

ד"ר יגאל הלפרין
י"ל

א. א.

תאריך:

23.9.12